

STI OG VARDE

Medlemsmagasin for
Bergen og Hordaland Turlag
Nr 1 2025/56. årgang

Otgontulgas førstereis
med Turlaget

Nødovernatting i snøhule

Ny turlagshytte: Bjørnstølen

4 LEDER: OPPDAGELSESFERD I NÆRMILJØET

6 OTGONTULGAS FØRSTEREIS MED TURLAGET

10 NY TURLAGSHYTTE: BJØRNSTØL

12 WHITEOUT

16 HYTTEVERTER

18 NYTT VERTSKAP PÅ STAVALI

20 BREKURS PÅ FONNABU

25 MIN TUR: AUSTEVIOLL TURLAG

27 LUNDASTØL TURISTHYTTE

29 KAMPEN FOR VESTLANDETS URØRTE OMRÅDER

30 NÅR ALLE GODE KREFTER SAMLES

32 SMÅSTOFF

36 TURPROGRAM

HVEM VAR GERRY?

GERRY står det på den støvete, gamle trekassen som vi fant i en bortgjemt krok under oppussingen av Friluftslivets Hus i Marken. Vi åpnet kassen og inni fant vi 2500 slides! Men hvem var Gerry og hva hadde han tatt bilder av? En kjapp titt avslørte at her var det mye gull! Kassen, bygget av finér, var fylt til randen av gamle fotografier tatt i en periode fra 1965 til 1985. Vi leverte skattekisten med alle fotografiene til Universitetet i Bergen som tok den møysommelige oppgaven med å gjennomgå bildene og digitaliserte blinkskuddene fra Marcus, Billedsamlingen ved Universitetsbiblioteket.

Her kan du se bildene

ANDRÉ MARTON PEDERSEN

PÅ OPPDAGELSESFERD I NÆRMILJØET

John Olav Mågen, turleder i Kvam Turlag, tar seg god tid når han er på tur.

Ofte haster jeg av gårde, på vei mot en hytte, en gapahuk, bål plass eller topp. Men i fjor lærte jeg noe nytt. Jeg var på tur med John Olav Mågen, turleder i Kvam Turlag. Han ledet en tur forbi elleve støler langs Hardangerfjorden. Vi startet i Strandebarm og endte opp i nærheten av Mundheim. John Olav er bonde og kjenner fjellene der godt.

Turen var 20 km, og store deler av den gikk utenfor sti. John Olav stoppet opp, så seg rundt og la ruten videre der han tenkte det var best. Ofte forbi gamle, krokete furuer, over lange myrstrekk med vakker myrull, og langs små bekkedar. Vi

oppdaget naturen mens vi gikk i den. Det var en helt ny måte for meg å gå på tur. Da lærte jeg at jeg skal stoppe mer opp når jeg er på tur. Sanse mer, tenke mer, være mer.

Så når Friluftslivets år i 2025 oppfordrer oss alle til å oppdage vår nærmatur, handler det for meg ikke bare om de ulike stedene man kan oppdage, men om hvordan skal gå og være i naturen. Jeg skal rett og slett ta meg litt bedre tid.

God tur!

Informasjonsleder og redaktøri Sti og Varde, André Marton Pedersen

VI KAN TERRENGSKO

Vi har kunnskapen og utvalget. Her ser du noen av våre favoritter.

VJ IROCK 4

Irock 4 er rett og slett en sinnsyk rå terreng- og orienteringssko for krevende og teknisk terreng. Skoen har en forholdsvis myk mellomsåle som gir en fantastisk løpsfølelse, og FitLock snøresystemet både støtter og beskytter foten mot støt både fra undersiden og sidene. Overdelen er konstruert i et slitesterkt materiale som heter Schoeller Keprotec som både tilpasser seg foten perfekt og samtidig holder skoen lett selv når den blir våt, og den nye antislip hælen sørger for at foten sitter enda mer perfekt. Yttersålen er laget av Butyl gummi som gir et fantastisk grep, kanskje det aller beste vi har vært borti. Vi kaller den bare Spiderman skoen. Unisex modell.

Pris:
2.399,-

VJ MAXX 2

Maxx 2 er en allsidig, rask og godt dempet terrengløpesko for varierende underlag slik som fjell, grus og sti. Den nye SuperFOAMance mellomsålen gir både super støtdemping og rask energiretur, FitLock snøresystemet sikrer en tett og god passform, og RockPlate'n nederst i sålen sørger for god stabilitet samtidig som den beskytter mot spisse steiner. Yttersålen har VJ's unike Butyl-gummi som gir et magisk grep på våte steiner og røtter, men knottene er litt mindre markante enn på Irock og Xtrm slik at skoen funker bedre på plane stier og grusveier. Denne skoen kan fort bli en "kindereggsko"; her får du nemlig et fantastisk grep kombinert med nok demping til å løpe lange turer både i fjellet og til dels på vei. Unisex modell

Pris:
2.349,-

A SPORTIVA PRODIGIO

Prodigio er en revolusjonerende terrengløpesko som er utviklet for deg som ønsker en lett sko med mye demping. Den nye mellomsålen med det helt nye XFlow dempematerialet sørger for maks demping og respons, og nylonplaten i mellomsålen sikrer god stabilitet samt at den beskytter foten mot spisse steiner. Den romslige tåboksen sammen med den progressive rockeren gir en enestående komfort selv etter mange timers løping, og det spesielle Wrapping Systemet omslutter foten slik at du oppnår en perfekt kraftoverføring fra skoen og ned i bakken. FriXion Red yttersålen har en perfekt blanding av grep og slitestyrke, noe som gjør at den både har et suverent grep men også tåler litt grusveier. Dame- og herremodell.

Pris:
2.499,-

HOKA SPEEDGOAT 6

Speedgoat 6 er blitt enda raskere, lettere og mer stabil enn forgjengeren, og overdelen har også fått et nytt materiale som gjør den både mykere og enda mer behagelig over forfoten. Dette er en veldig allsidig terrengssko som funker både som tursko og som en fullblods trailløpesko for deg som hovedsakelig løper i terreng og på grus, og den er utviklet sammen med noen av verdens beste ultraløpere. I mellomsålen finner du en skumblanding av EVA og CMEVA som har en glimrende kombinasjon av demping og respons, og den nye mellomsåleplaten sikrer nok stabilitet til å gi deg en herlig komfort på de lange turene. Vibram MegaGrip Traction Lug yttersålen med 5mm knotter sørger for suverent feste både på berg, grus og sti, så her får du rett og slett en sko med god støtdemping, lav vekt, lav dropp og mye løpsfølelse. Dame- og herremodel

Pris:
2.199,-

Markeveien 3, rett ved Torgalmenningen.
Telefon 55 62 73 00
info@outdoorbergen.no

10-18 TORSDAGER 10-19 LØRDAGER 10-16

Lagunen Storsenter, Gågaten ute ved ByBanen.
Telefon 55 62 73 00
info@outdoorlagunen.no

ÅPNINGSTIDER 10-21 / 10-18

VJ LIGHTSPEED

LightSpeed er en ultralett terrengløpesko med mye støtdemping som er utviklet sammen med noen av verdens beste terrengløpere. Målet var enkelt og greit å skape den raskeste terrengskoen i verden. Mellomsålen i LightSpeed har fått det nye high-tech SuperFOAMance materialet som både gir super støtdemping og rask energiretur, og det er også satt inn en komposittplate som skyver deg lettere fremover i steget samtidig som den optimaliserer balansen i litt krevende terreng. Overdelen er konstruert i et sømløst, lett og slitesterkt materiale, og FitLock konstruksjonen sikrer en optimal og støttende passform. Yttersålen har VJ's berømte Superior Contact butylblanding som rett og slett gir deg "the best grip on the planet". Unisex modell.

Pris:
2.799,-

VJ ULTRA 3

Nye Ultra 3 er skapt for å ta deg gjennom de lengste turene i krevende terreng. Den høye mellomsålen i SuperFOAMance materiale sørger for maksimal demping, og den kraftige rockeren sikrer en naturlig og effektiv løpsfølelse – uansett tempo. I mellomsålen finnes også den velkjente RockPlate'n som gir god stabilitet samtidig som den beskytter mot spisse steiner, og FitLock snøresystemet sørger for en tett og god passform. Overdelen er laget av et pustende materiale som absorberer minimalt med vann, og den myke hælappen holder foten på plass samtidig som den forhindrer gnagsår og irritasjon. Yttersålen har selvfølgelig VJ's unike Butyl-gummi som gir et magisk grep på våte steiner og røtter, og de litt mindre markante knottene gjør at skoen også funker meget godt på stier, grusveier samt litt asfaltpartier. Unisex modell.

Pris:
2.499,-

LA SPORTIVA PRODIGIO PRO

Prodigio Pro er utviklet for terrengentusiaster og ultraløpere som både ønsker maksimal demping, god stabilitet og rask respons på lange og krevende turer. Den nye XFlow Speed mellomsålen sørger for en overlegen støtdemping og returenergi i hvert steg, og den geniale konstruksjonen med mix av PowerWire og det spesielle Wrapping Systemet sikrer en superkomfortabel passform, god stabilitet samt en super kraftoverføring fra skoen og ned i bakken. Overdelen har en integrert mansjett som forhindrer at rusk og småsteiner trenger inn, og yttersålen i FriXion White gummblandingen gir et suverent grep på både våte og tørre underlag. Dame- og herremodell.

Pris:
3.399,-

SALOMON ULTRA GLIDE 3

Ultra Glide 3 er en lett, superkomfortabel og godt dempet terrengløpesko som er konstruert for lange turer på varierende underlag. Mellomsålen er konstruert med EnergyFoam, et lett EVA materiale som sørger for meget god og behagelig støtdemping, og EndoFit konstruksjonen sikrer en stabil og presis passform. Den bølgede geometrien på yttersålen fordeler trykket under foten, og All Terrain Contagrip yttersålen biter godt fra seg på nesten alle typer underlag, både vått og tørt. Våte svaberg spises til frokost, og Ultra Glide trives like godt på grusveier og lange partier med asfalt som på rene skogsstier. Vi snakker med andre ord en ekte "door-to-trail" sko. Dame- og herremodell.

Pris:
1.799,-

:outdoor
– den gode følelsen

OTGONTULGAS *førstereis* MED TURLAGET

Otgontulga Ganbaatar ser spent på de andre turdeltagerne rundt seg. Spørsmålene er mange. Er hun i god nok form? Blir hun kjent med de andre i turgruppen? Det er første gang hun er med på en fellestur i regi av Turlaget. Jeg er redd for å bli en sinke.

– Velkommen til denne bre- og geologituren på Finse, sier turleder og geolog Thorbjørn Kaland. Ved siden av ham står medturleder Jørund Raukleiv Strømsøe og tolv andre turdeltagere.

– I løpet av helgen skal dere få lære masse geologi, om hvordan landskapet har utviklet seg gjennom millioner av år, og vi skal få oppleve Blåisen, sier Strømsøe, og peker på brearmen som år for år smelter tilbake.

– Jeg gleder meg til å høre på to geologer som forklarer masse ting jeg ikke forstår, sier Otgontulga. – Kanskje blir jeg litt klokere, men det jeg er mest spent på, er om formen min er god nok. «Man må være i god form», stod det i turbeskrivelsen, men hva innebærer det? «I god form» er jo et så vidt begrep.

Men likevel tok den 42-årige småbarnsmoren sjansen og meldte seg på som deltager på fellesturen i regi av DNT Høyfjell Bergen.

REDD ALLE ER SÅNNE FJELLFOLK

– Kom igjen, nå går vi, sier turleder Kaland og snurper igjen den blå, hjemmesydd anorakken. Han har ikke gått mange meterne før han plutselig stopper opp.

– Se der! Kwartsganger. Vet dere hva det er? spør Kaland.

Deltagerne ser ned på det grå svaberget og oppdager lange, hvite årer som strekker seg bortover.

– Kvarts smelter ganske raskt, og da skvises den opp gjennom sprekker i fjellet og stivner. Vi kan se kvartsganger over hele landet når vi går på tur i fjellet. Kvarsten er hardere og mer resistent enn resten

av gneisen, derfor forvitrer kvarsten i mindre grad enn gneisen. På den måten kan vi geologer regne oss tilbake og angi omtrent hvor mye fjellet har forvitret siden isen forsvant for 10.000 år siden, forklarer Kaland.

Otgontulga fisker frem smarttelefonen sin og knipser noen bilder. Hun er opprinnelig fra Mongolia, og etter 10 år i Ungarn valgte hun og samboeren hennes å flytte til Bergen og stifte familie. Hun liker veldig godt å gå i fjellet og har en far som var geolog. Det inspirerte henne til å bli med på turen, men kommer hun til å forstå alt som blir sagt?

– Jeg er litt redd for at alle er sånne fjellfolk. At jeg ikke forstår hva de snakker om, for de har vært der og der og der, og gjort ting jeg ikke aner hva er, sier Otgontulga.

VIL IKKE VÆRE EN SINKE I GRUPPEN

Turleder Strømsøe tror at grunnen til at noen vegrer seg for å melde seg på en turlagstur, er at man er usikker på hvordan det er å være med på en fellestur.

– Mange er redd for å være en sinke i gruppen, at de ikke klarer å holde følge med resten. Ingen vil jo være det svakeste leddet i en kjede, sier han.

Som turleder prøver han å lage en god turbeskrivelse som sier litt om hvilken tur det er og hva man kan forvente.

– I morges hadde vi også et såkalt ferdaråd. Da fortalte vi litt om turen vi har foran oss i dag, og om tempoet vi vil holde. Vi kommer ikke til å gå ifra noen, forsikrer Strømsøe.

– DET MÅ VÆRE TROLL!

Turen går videre fra Finsehytten mot Hardangerjøkulen på 1 milliard år gammelt grunnfjell. Kaland forklarer at det er Finsegranitten som ligger nederst, over der ligger fyllitt fra gammel havbunn, og så er det skyvedekket på toppen. Turfølget passerer flere store kampesteiner på vei mot Blåisen.

– Hvordan tror dere denne er kommet hit? spør Jørund og peker på en svær kampestein som balanserer på svaberget.
– Det mååå være troll! sier Tom, en av turdeltagerne.
– Haha, det er jo én teori, det. Har dere noen andre forslag?
– Den har kommet hit med isbreene, sier Otgontulga.
– Helt riktig, sier Jørund.

Snart prater Otgontulga med flere av de andre turdeltagerne. Lat-teren sitter løst.

– De er visst helt vanlige folk som snakker om helt vanlige ting, smiler hun.

– Se der! roper Kaland til gruppen. Alle stopper.
– Kan dere se eskeren?
Er det den svære grushaugen han mener? Deltagerne er i villrede.

– Under en isbre er det alltid elveløp, og når isen smelter, ligger det tilbake en rygg av grus og løsmasser fra det som har vært en elv under breen. Det kalles en esker, forklarer Thorbjørn fornøyd og strammer de 30 år gamle, hjemmesydde gamasjene sine. Det er snart tid for brevandring.

NYE VENNSKAP SKAPES

Otgontulga har aldri vært på bre før. Hun får hjelp til å ta på seg breutstyret, og med hjelm og isøks er hun snart klar for å gå på Blåisen.

– Jeg håper jeg ikke faller ned i bresprekken, sier hun.
Turlaget deles opp i to grupper, og snart er hele gjengen på brearmen.
– De som trakk på tauet, skylder meg en øl! roper Kaland til taulaget bak seg. – Vi må ta vare på tauet, for livet vårt henger i det hvis det skjer en ulykke.

Alle passer på å unngå å trække på tauet.
– Jeg har ikke fått en øl hittil, ler Kaland.
Otgontulga har fullt fokus på skrittene sine. Hun vil ikke snuble.

– Dette er intenst! Vi er bundet sammen i et langt taulag og er helt avhengig av hverandre. Hvis noen blir usikre, for eksempel når man skal trække over sprekker, må vi samarbeide. Det er fint å være en del av et taulag, sier Otgontulga.

Turleder Strømsøe har flere ganger hørt om folk som har funnet seg turvenner gjennom å delta på en fellestur.

– Man blir jo godt kjent på en turlagstur. Det er mange oppgaver som må gjøres, eksempelvis å lage middag, hente vann og ta opp-

Snakker om stein: Otgontulga Gantaabar sammen med turleder, brefører og geolog, Thorbjørn Kaland

vasken. Da går praten løst, og det er fantastisk fint. Det er kjekt å høre at folk tar kontakt med hverandre etter turen for å gå flere turer sammen i privat regi, sier han.

Vel tilbake på Finsehytten venter tre retters middag. Våte klær henges til tork, for i morgen venter en ny utflukt. Otgontulga slenger seg ned i sofaen. Beina er passe møre etter dagens innsats.

FORSTEINET SANDSTRAND PÅ FJELLET

Etter et friskt morgenbad i Finsevatn er turleder Kaland klar for en tidsreise tilbake millioner av år.

– Oppe ved Jomfrunuten finner vi en gammel havstrand som er 400 millioner år gammel. Stranden er nå forsteinet, men vi kan fortsatt se spor etter bølgene i steinen der, sier Thorbjørn under ferdarådet. Ikke lenge etterpå trasker turfølget oppover lien. Rundt kan man se bergarten fyllitt, som er gammelt mudder og leire som har ligget på havbunnen og senere blitt forsteinet. Fyllitten er mørk, nesten svart. Den ligger lagdelt og foldet i fjellet. Innimellom de mørke finnes lyse, hvit striper. Dette er kalk fra skalldyr som levde på havbunnen.

– Jeg visste ikke at fjelltopper kunne være gamle havbunner! sier Otgontulga.
Snart er de oppe ved den gamle stranden ved Jomfrunuten. Det knip-ses og dokumenteres som om deltagerne var forskere med hvit frakk.

– Søren òg. Jeg har en kollega som egentlig ville være med på denne turen, men hun turde ikke melde seg på, for hun var redd tempoet var for høyt. Det er synd, for dette går jo helt fint! sier Otgontulga.

Strømsøe forteller at det er veldig få turer som er for krevende fo r deltakerne.

– Da må du opp i fjellsportgruppen. De går tøffere turer. En vanlig fellestur med DNT Høyfjell Bergen klarer de aller, aller fleste, sier han. Hvis noen er usikre på om formen er god nok, anbefaler han å stikke innom Tursenteret i Marken.

– Der kan de veldig mye. Turveilederne der kan fortelle om turer, hva som trengs av utstyr og hva man kan forvente av en fellestur, sier Strømsøe.

Det er lunsjtid, og gruppen finner ly i en skrent av gammel havbunn. Det blir fortalt noen røverhistorier fra tidligere turer, og sjelden smaker brunost så godt som i fjellet.

– Alle er veldig hyggelige. Jeg tenkte ikke på at jeg opprinnelig er fra Mongolia og at de andre er norske. Man blir raskt godt kjent når vi spiser sammen og er på tur sammen. Jeg skulle ønske at kollegaen min tok kontakt med turlederne før turen for å få vite litt mer om hva det går i. Da tror jeg hun hadde blitt med. Man må våge å bli med! smiler Otgontulga.

NÅ FRISTER NYE EVENTYR.

– Jeg har veldig lyst til å bli med på en fellestur på ski, så i vinter skal jeg trene meg opp til det. Den sosiale delen trenger jeg ikke å bekymre meg for. Nå vet jeg at dét går fint, det er mer det tekniske med å stå på ski jeg må jobbe med, avslutter Otgontulga.

Tekst og foto: André Marton Pedersen

"JEG VISSTE IKKE AT FJELLTOPPER KUNNE VÆRE GAMLE HAVBUNNER"

På vei mot Blåisen på Finse.

"Nå kommer det en turlagshytte i Bergen kommune som blir tilgjengelig for alle"

Ny turlagshytte:

BJØRNSTØL PÅ BONTVEIT

Endelig har Turlaget fått egen hytte i nærheten av Bergen.

Slik kommer du til Bjørnstølen

Korteste vei til Bjørnstøl er fra Bontveit, hvor det er stor parkeringsplass. Herfra tar det omtrent 25 minutter å gå til hytten. Det fins bussforbindelse til Bontveit eller Totland.

Ny hytte: Fra høsten av kan du overnatte her på Bjørnstøl på Bontveit.

Avtalen kom i hop på slutten av fjoråret. Bergen kommune inngikk langstidskontrakt med Bergen og Hordaland Turlag. Avtalen er at Turlaget skal leie Bjørnstøl for 1000 kroner året over en tidsperiode på 40 år. Turlaget skal til gjengjeld oppgradere hytten og ta utgiftene og jobben med å drifte den.

– Bjørnstølen er en gammel støl som har stått og støvet ned for seg selv. Den kan ikke vi i Bergen kommune bruke eller ta vare på, så da er det mye bedre at Turlaget kan fikse den, slik at alle kan bruke den fremover, sier finansbyråd Jacob Mæhle (H).

Styreleder i BHT, Elisabeth Skage er veldig glad for at det nå blir egen turlagshytte på Bontveit.

– Dette betyr masse for folkehelsen, for det er en hytte alle kan bruke, hele byens befolkning og alle rundt! sier Skage.

Attraktivt turområde

Bjørnstøl ligger på Bontveit, midt i et populært turområde som brukes mye både sommer og vinter. Fra hytten kan du gå til topper som Livarden, Sletteggi, Nobbane, Redningshytten, Austefjellet, Hausdalshorghi og Gullfjellet, for å nevne noen.

– Du kan også vandre til Redningshytten, tutle bort til Nobbane, stå på skøyter på Dyrdalsvannet, eller bade, legger Skage til.

Fra gammelt av var det faktisk bjørn i områdene der Bjørnstøl ligger.

– Sent på 1930-tallet var sist gang det var sett bjørn der, og den ble jaget bort. Vi tror at stølen bærer navnet fordi det var bjørner i området på 1800-tallet, forteller Skage.

Åpner til høsten

– Hytten skal bli som ny. Vi skal skifte kledning, få inn nye vinduer og innredning og bygge ny utedo. Det kommer til å bli kjempefint der, sier Bjørge.

Hytten kommer til å få 6–8 sengeplasser. Budsjettet er på 1,6 millioner kroner, og planen er at hytten skal være ferdig restaurert i september/oktober.

Lokale frivillige skal engasjeres

Bjørge forteller videre at Turlaget vil gjøre noe de ikke pleier å gjøre:

– Det er å involvere lokale frivillige til å hjelpe oss med å restaurere hytten. Normalt bruker vi profesjonelle i høyfjellet, men på Bontveit er det lavland og lettere å jobbe. De frivillige kan dra hjem til middag etter dugnaden, sier Bjørge.

Er du interessert i å bidra med frivillig arbeid, er det bare å ta kontakt med Turlagets administrasjon i Marken.

Tekst og foto: André Marton Pedersen

"SPAR PÅ KREFTENE OG SØK LY OM NØDVENDIG"

Bergen og Hordaland Turlag
presenterer

Sigrid Haukeland

Ragnhild Haukeland

WHITEOUT

Whiteout eller snømyrkre er når man mister orienteringsevnen på grunn av manglende kontraster i omgivelsene rundt seg. Whiteout kan oppstå i tett snøfall, gjerne i kombinasjon med sterk vind, eller i snøfokk. Det kan også oppstå over et jevnt, snødekket terreng under et heldekkende skylag.

SIGRID OG RAGNHILD HAUKELAND

Søstrene Sigrid Haukeland (39) og Ragnhild Haukeland (43) skulle overnatte på koselige Nansenbu. Dårlig vær gjorde at de ikke fant frem til hytten.

En helgetur i slutten av februar i fjor skulle bli alt annet enn hva de to søstrene så for seg. Friluftsvante Sigrid hadde studert kartet og lagt en god plan for skituren med søsteren Ragnhild. De skulle gå fra Hodnaberg og inn til Nansenbu. Dagen etter tilbake til Torfinnsheim og så hjem.

– Jeg hadde studert kartet godt, sett på skredvarselet, distanse og følte jeg hadde en god plan, forteller Sigrid. Turen startet fint. De traff to menn på Hodnaberg som skulle til Kiellandbu, og fulgte i deres spor et stykke innover dalen.

– Problemet var at vi fulgte etter dem for lenge, og dermed gikk for langt. Vi måtte snu og gå tilbake et godt stykke, sier Ragnhild.

– Allerede der tapte vi en del tid, bemerket Sigrid. På vei oppover lien mot Torfinnsvatnet så søstrene at det blåste godt på fjelltoppene rundt dem, mer enn hva værmeldingen tilsa.

– I tillegg hadde det snødd mye, og snøen var våt og tung å gå i. Det gjorde at vi brukte enda lengre tid opp mot Torfinnsvatn enn jeg hadde beregnet, forteller Sigrid.

Oppe ved Torfinnsvatn tittet solen så vidt frem gjennom den tykke skodden. Nå gjaldt det å hente inn den tapte tiden.

– Men vannet var veldig nedregulert, så vi brukte en del tid på å finne en trygg trasé ned på Torfinnsvatn, sier Sigrid.

TIMEOUT I VOSSAFJELLA

Klokken var allerede blitt 13.45. Søstrene brukte lang tid over vannet, fordi snøen var så tung å gå i. Tåken gjorde det utfordrende å navigere også, men heldigvis hadde de med seg GPS med spor som de kunne følge. Hjemme satt broren og vinterturleder i Turlaget Per Olav Opheimshaug og fulgte med på GPS-sporet og hvor de gikk.

Ved enden av vannet måtte søstrene ta en timeout. De var ganske så utslitte, men kartet viste at det kun var fire kilometer til Nansenbu.

– Vi vurderte å snu og gå til Torfinnsheim, men tenkte det var lengre å gå tilbake enn å fortsette til Nansenbu, forteller Ragnhild.

WHITEOUT I VOSSAFJELLA

Været ble verre.

– Vi så snøføyken på toppene. Det var et skremmende syn, minnes Ragnhild. Tåken ble også enda tettere.

– Det ble vanskelig å snakke sammen. Vi hørte ikke hverandre, sier Sigrid.

Det ble whiteout. Plutselig forsvant bakken under Ragnhild.

– Jeg fór rundt og ble liggende med skiene i været. Jeg ble småsvimmel og redd, forteller Ragnhild.

Heldigvis ble hun ikke skadet, og Sigrid hjalp henne opp igjen. Søstrene fant en stor stein, og bak den søkte de ly.

– Vi satte oss inn i en vindsekk. GPS-en viste at vi da var 500 meter unna hytten. De hadde ingen mobildekning, men kommuniserte via GPS med tekstmelding til Sigrids samboer Per Olav. Det var en nødknapp på GPS-en.

– Vi valgte å fortsette mot hytten etter en time i vindsekken. Da var det blitt ganske mørkt, forteller Sigrid.

Ragnhild fant frem hodelykten, men den hjalp lite i det krevende været. De var nå kun 350 meter unna, men kunne ikke se Nansenbu.

SØKTE LY VED STEIN

Plutselig falt Sigrid. Ragnhild fikk tak i henne med staven og dro henne opp igjen fra en skavl. De ante ikke hvor bratt det var foran dem. Nok en skremmende opplevelse.

– Jeg var redd vi skulle skade oss, minnes Sigrid.

De valgte å snu. De ville finne den steinen som de tidligere hadde søkt ly ved. Men hvor var den? De gikk tilbake og fant omsider steinen.

– Snøen der var fin å grave i, så vi gravde oss en snøhule, sier Sigrid. Så la de seg tett ved siden av hverandre for å holde varmen.

– Toppen av det hele er at jeg har klaustrofobi, ler Ragnhild. – Det var ikke akkurat god plass der, men i hulen følte vi oss trygge.

Søstrene fikk skiftet til tørre klær, spist og drukket. Ute raste uværet videre. Samboer Per Olav Opheimshaug var blitt orientert underveis av søstrene via GPS. Han hadde pakket ryggsekken sin med alt av nødutstyr tidligere på kvelden og var nå klar for å kunne hjelpe til. Da han hørte at søstrene hadde gravd seg ned, bestemte han seg for å avvente situasjonen. I hulen var de jo trygge.

SIGRID OG RAGNHILD HAUKELAND

SIGRID OG RAGNHILD HAUKELAND

Viktig å tenke sikkerhet: Vinterstid er det ekstra viktig å pakke med nødvendig utstyr i tillfelle værskifte.

Godt å komme inn: Det var godt å komme inn i lune Nansenbu etter en kald natt i snøhule.

LANG NATT I SNØHULEN

I snøhulen ble det en lang natt. De vurderte å trykke på nød-knappen på GPS-en. Mange tanker fór gjennom hodet. Hva tenkte de hjemme? Hva med barna deres? Og for Ragnhild, som kun hadde en tresesongs sovepose, ble det litt kaldt, mens Sigrid hadde vintersovepose. De våknet neste morgen i 6–7-tiden. Spent på været gikk Sigrid ut for å tisse og sjekke forholdene.

– Jeg fikk meg en liten mental knekk av den korte turen. For været var fortsatt ille, det var tåke, og jeg var blitt våt og kald på de få minuttene, forteller Sigrid.

HVA SKULLE DE GJØRE NÅ?

– Vi vurderte igjen å trykke på nødknappen på GPS-en, men det ville jo ta lang tid for folk å komme til oss. Vi ville ikke vente så lenge på hjelp, så vi bestemte oss heller for å gjøre et forsøk på å komme til Nansenbu.

De salet opp og gikk ut i det de følte var som et månelandskap. Da de spente på seg skiene og gikk mot Nansenbu, lettet været litt, og sikten ble bedre. De så vannet ved Nansenbu, men ikke selve hytten. Så oppdaget de sikringsbuen, og til slutt så de taket på Nansenbu.

– Da var vi lettet, forteller Ragnhild.
– Ja, det var en kjempelettelse! sier Sigrid.

De kom seg inn i hytten, fyrte opp i ovnen, tørket klærne, smeltet snø og fikk laget seg noe mat.

– Det var en god følelse, sier Sigrid.
Det tok kun 25 minutter fra de gikk fra snøhulen til de ankom Nansenbu.
– Vi fant en Baileys på hytten. Haha, det var godt med kaffe og Baileys klokken ti om morgenen, ler Ragnhild.

ER KLAR FOR NYE SKITURER

Nå sitter de på turlagskontoret i Marken, og over ett år har gått siden den krevende skituren.

– Hva sitter dere igjen med av erfaring etter den turen?
– Ha respekt for vinterfjellet. Ta med riktig utstyr og planlegg turen godt, sier Ragnhild.
– Jeg burde sett litt mer på antall høydemeter når jeg planla turen, ikke bare antall kilometer, sier Sigrid, og fortsetter:
– Og ta høyde for at været kan være dårligere og føret mer krevende enn hva man tror.

Søstrene er ikke blitt skremt fra å legge ut på nye vinterturer.
– Vi skal på tur i vinter, ja. Skitur fra Hallingskeid til Finse. Når vi kommer frem til Finse, skal vi spise en god middag. Det gleder vi oss til! sier Sigrid.

Tekst: André Marton Pedersen

Årskort

Med årskort på Ulriken får du tilgang til Bergens beste treningssenter! Gå opp Oppstemten og ta banen ned. Eller kos deg med en langtur innover Vidden. Ubegrenset bruk i ett år for kr 995,- (barn reiser gratis med årskortholder).

Kjøp her: www.ulriken643.no/årskort

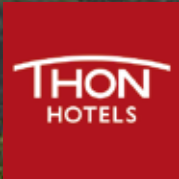
ULRIKEN
643

BLI MED PÅ ÅRETS FINESTE FJELLTUR

SØNDAG 25. MAI

7-FJELLSTUREN
3 OG 4-FJELLSTUREN

Velkommen til Thon Hotel Sandven
– midt i hjertet av Hardanger!

Flotte turmuligheter og andre aktivitetstilbud i nærområdet:
Ribtur på Hardangerfjorden • Sidersmaking • Museumsbesøk • Steinsdalsfossen

Kapasitet: 104 rom og leiligheter • Konferanse: 200 • Bankett/selskap: 200
Servering av lunsj og middag hver dag. Velkommen innom!

Thon Hotel Sandven • Tlf. 56 55 20 88 • sandven@olavthon.no • www.thonhotels.no/sandven

HYTTEVERTENE

- frivillighet på sitt beste -

Kanskje det er du som ønsker turfølget velkommen til en turlagshytte i sommer?

En hyttevert er en som gjør en ekstra frivillig innsats for Turlaget og hyttegjestene. En vert som møter turfølket med et smil og har svar på det gjestene lurte på. Hvordan virker gassovnen? Kan suppeposeemballasien brennes, og er det egentlig trygt å drikke vannet her?

En hyttevert kan være en fiskeekspert som har både tips, mark og fiskekrydder å dele med andre. Da kan gjestene trylle fram både fiskelykke og et utsøkt måltid på Selhamar. En annen hyttevert kan være bakemester og varte opp med gjærbakst. Hva er vel bedre enn varme rundstykker med smør som smelter, toppet med nyplukkede bær eller syltetøy?

En hyttevert må ikke være hverken fiskeekspert eller bakemester for å utgjøre den lille forskjellen for gjestene. Du kommer langt med et åpent sinn, glede over fysisk arbeid i flott natur, og ikke minst det å være en veiviser og inspirator for gjestene. Gi ekstra tips om en turrute, spille vri-åtter med 5-åringen som har nådd sin første DNT-hytte, eller vise vei til badekulpen. Kan du i tillegg gjøre deg forstått på flere språk? Det er gull – stadig flere gjester har andre morsmål enn norsk.

Er antallet gjester større enn mengden senger, tar hytteverten regi, slik at alle får en god natts søvn. En løsningsorientert hyttevert med glimt i øyet og blick for alle, blir husket – selv om noen må ta til takke med en madrass på gulvet.

PÅ HYTTEVERTENS MENY

Gjestene på hytta skal selv lage mat, vaske og gjøre opp for seg. Hytteverten er ikke en pengeinnkrever eller renholder som går med skurebøtta og vasker etter andre. Er det behov for det, kan hytteverten fordele vaskeoppgaver, men ellers er det malearbeid, bossbrenning og orden på rom og utstyr som står på hyttevertens meny.

En hyttevert kan ha lange dager. Noen gjester er morgenfugler, andre kommer sent fram. En hyttevert må ikke nødvendigvis ønske god tur eller velkommen til hytta langt etter at normal arbeidstid er over – men blir det gjort, er det garantert verdt det. I kombinasjon med kaffekopp, soloppgang eller måneskinn er det ubetalelig for deg, meg og Turlaget!

Hyttevertoppdrag finnes både vinter og sommer, i helger og hele uker. Hyttene med lettest adkomst når du med tog til Hallingskeid eller båt fra Baløy til Rongevær. Tyngst er veien til Skålabu, med sine 1848 moh. Her må du slite godt for å komme fram. De andre hyttene finner du et sted midt imellom. Felles for dem alle er naturen, stemningen og muligheten til å gjøre det lille ekstra for hytta, gjesten og Turlaget.

HAR DU EN HYTTEVERT I DEG?

interesse som kan gjøre hytteopplevelsen enda bedre for gjestene? Brettspill, maling, yoga, fluefiske, teater, barneleker, strikking eller noe helt annet? Få den fram i lyset og del den med oss. Kanskje er du akkurat den vi trenger for å maksimere hyttene og hyttevertrollen i Friluftslivets år 2025.

Tekst: Linda Fongaard

VIL DU VÆRE HYTTEVERT? TA KONTAKT MED OSS FOR MER INFORMASJON

I sommer vil du møte hytteverter på Hadlaskard på Hardangervidda, Hallingskeid ved Bergensbanen, Selhamar i Stølsheimen, Fonnabu ved Folgefonna, på hytter i Bergsdalen/Kvammafjella, Skålabu i Nordfjord og Rongevær kysthytte i Austrheim.

VI ♥ FRIVILLIGE

NYTT VERTSKAP PÅ STAVALI

– Vi går inn i dette med Pippi-holdningen: «Dette har vi aldri gjort før, så det får vi helt sikkert til!»

Johanne Sundfør (24) og kjæresten Halvor Wensaas (27) har kastet seg ut i et nytt fjelleventyr. De overtar etter Torill Opedal Hauge og Kjetil Hauge som det nye vertskapet på Stavali turisthytte på Vestvidda.

– Ingen av oss har vært vertskap på en DNT-hytte før, så dette blir veldig spennende! sier Halvor.
– Men vent litt, jeg har forresten jobbet på Leirvassbu en sommer, men da serverte jeg hovedsakelig øl, ler Halvor.
– Jeg jobbet på Geiterygghytta en vinter. Der serverte jeg mat og vasket senger, sier Johanne.

Men til tross for noe begrenset erfaring i vertskapsrollen ser ikke paret det som noe hinder. Nå har de tatt på seg ansvar for driften av Stavali fremover.
– Det føles stort og veldig spennende! Jeg er klar for å gå løs på den oppgaven som ligger foran oss, sier Halvor, som er født i Lommedalen i Bærum og til dagen studerer psykologi på Universitetet i Bergen (UiB).

– Jeg tror det blir veldig gøy, men også mye å lære seg. Det er mange utfordringer, men jeg er veldig sikker på at vi kommer til å klare det sammen, sier Johanne. Hun er fra Lillehammer, jobber delvis som danser og studerer matematikk på UiB.

HVILKE KJØKKENMASKINER FINNES PÅ STAVALI?

Det blir mye å sette seg inn i for kjæresteparet fremover.
– Regnskap, innkjøp, leverandører, skjenkebevilling, helikopterløyve, ramser Johanne opp.
– Ja, og så må vi opprette et AS, vi skal ansette noen folk, lage meny., fortsetter Halvor.
– Hvorfor vil dere være vertskap på Stavali?
– Vi er begge veldig glad i å være i fjellet, og vi er glad i å være sammen, så det er jo to fluer i én smekk. Opplevelsen av å trosse dårlig vær i fjellet og komme til en varm hytte og få servert mat. Det er en stor opplevelse. Det å kunne gi den opplevelsen til noen andre tror jeg blir morsomt, sier Halvor.

Hverken han eller Johanne har vært på Stavali, de har kun sett bilder derfra.

– Jeg er veldig spent på kjøkkenet. Hvilke maskiner og hva slags utstyr som er der, sier Halvor. Det er han som lager mesteparten av maten.
– Jeg vil gjerne at ting skal gå fort, så jeg har gjerne på litt for høy varme, men der er Halvor god. Han lager fantastisk mat, skryter Johanne, og fortsetter: – Og så er han utrolig god på å prate med fjellfolk. Når han kommer i fjellet og snakker med mennesker, så blir han en så omgjengelig fyr at det er helt vanvittig!

– Johanne er vanvittig løsningsorientert og har en grunnleggende positiv holdning: «Vi får til alt!». I tillegg har hun et voldsomt driv, parerer Halvor.

MØTTES PÅ ALENETUR PÅ HARDANGERVIDDA

Det var vinteren 2022 de møttes. To ensomme sjeler på hver sin alenetur over hvitmalt landskap.

– Jeg var på pulktur alene på Hardangervidda. Der kom det plutselig en fyr som også gikk alene med pulk og telt. Han hadde heller ikke pratet med folk på en del dager, så da slo vi følge. Det ble strålende sol, det ble solnedgang, stjernehimmel og supermåne ... Det ble en helt eventyrlig kveld, sier Johanne.

Etter noen dager sammen på Hardangervidda skiltes veiene.
– Men vi sa telefonnummeret vårt til hverandre, og det måtte vi huske, minnes Johanne.

Sommeren 2024 forlovet de seg i Jotunheimen. Med forlovelsesringer og Prosecco i sekken fridde Johanne til Halvor etter en lang dags marsj.
– Hvis det skulle være noen tvil: Jeg sa ja! smiler Halvor.

EKSPEDISJONER OG VINTERFRILUFTSLIV

Både Halvor og Johanne er veldig glad i friluftsliv.
– Min primære tilnærming til friluftsliv er ekspedisjonsvarianten. Pakke alt du trenger og være borte i mange dager. Jeg har krysset Grønland, gått til topps på Mont Blanc, Elbrus og Denali i Alaska. Jeg har også gått to uker på Svalbard i fjor, forteller Halvor.

Johanne er først og fremst glad i vinteren med snø og ski.
– Gå langt, alene, utilgjengelig, uten telefon.
Hun drar frem en gammel Nokia 3210 fra 90-tallet.
– Denne duger i massevis. Jeg har hatt smarttelefon før, men vil ikke ha det lenger, for jeg føler meg roligere når jeg ikke har det. Også Halvor har byttet ut smarttelefonen sin med en sånn gammel type.
– Jeg synes man kaster bort mye tid på å scrolle. Vil heller koble meg av nett og på livet, sier han.

SOMMERÅPNING PÅ STAVALI

Lørdag 28. juni åpner de dørene på Stavali for sommeren. Da er hytten som betjent å regne frem til ut september. De gleder seg masse til å ta imot gjestene som kommer, gjerne over 2000 besøkende i løpet av en god sommersesong.

De håper å sette sitt eget preg på Stavali fremover.
– Jeg har lyst å få til arrangementer og opplevelser på Stavali som gjør at folk kommer og gjerne blir der i flere dager. Få kunstnere og musikere på besøk som kan gjøre Stavali til mer enn kost og losji, sier Johanne.
– Hva er det beste folk kan si når de har vært på Stavali?
– Hit kommer vi tilbake! smiler Johanne.

Tekst og foto: André Marton Pedersen

BREKURS PÅ FONNABU

Et brekurs byr på opplevelser i sosialt fellesskap og gir kunnskap og ferdigheter til å kunne ferdes trygt på blåis og snødekt bre.

LÆRERIKT, GØY OG UTFORDRENDE

Bergen og Hordaland Turlag har lange tradisjoner for å arrangere årlig brekurs på Fonnabu ved Folgefonna en uke på sommeren. Også i år ble det arrangert grunnleggende brekurs her, i strålende vær og med engasjerte deltakere og instruktører.

På kurset lærte deltakerne blant annet om utstyr, metoder og veivalg for ferdsel i utfordrende blåis, på snødekt bre og i bratt snø. Deltakerne øvde også på redning fra bresprekk og fikk prøve rapell, klemknutegang og isklåtring.

– På kurset er det noe å lære for alle, enten man er helt ny for både klatring og brevandring eller om man har vært borti litt av dette før. Jeg var imponert over instruktørenes kompetanse, forteller Ole Martin Maalen, som deltok på brekurset.

– Kurset var meget allsidig, sier Jeppe Pedersen, som også deltok på brekurset. Han forteller at instruktørene var gode til å utfordre oss, samtidig som tryggheten var godt ivaretatt. – Det ga meg muligheten til å utfordre meg selv ut over hva jeg ellers ville gjort, sier Jeppe.

TUR I UTFORDRENDE BLÅIS

Et stort høydepunkt var dagen i blåisen i det mektige brefallet Bondhusbreen. Deltakerne mestret utfordringene på strak arm. Alle fikk lede hver sin etappe i utfordrende og kompleks blåis.

– Vi strakk dagen lengst mulig, og turen tilbake til Fonnabu i solnedgang var helt uforglemmelig, forteller Åsbjørn Vetti, som var en av instruktørene på kurset. Jeppe fremhever også blåisvandringen som et høydepunkt på kurset.

– Det var spennende å se de forskjellige isformasjonene og å gå i et mer utfordrende terreng med en fantastisk utsikt, forteller han.

SOSIAL UKE PÅ FJELLET

Kurset arrangeres på den selvbetjente DNT-hytten Fonnabu, like ved brekanten på Folgefonna. Hovedhytten er lys og romslig, og området byr på storslått utsikt og fantastiske solnedganger.

Etter dagens økt på breen var det flere som satt ute i solveggen, eller tok seg et forfriskende bad i et av de nærliggende små vannene. Alle bidro med nødvendige gjøremål på hytten, som henting av vann, matlaging og oppvask. Kulinariske retter og smakfulle desserter ble tryllet frem basert på ingrediensene fra hyttens rikholdige proviantlager. Utover kveldene var det sosialt samvær, og det ble fortalt historier, sagn og skrøner.

– Det var fint å ha tid til å snakke med hverandre og hygge oss på kveldene på hytten, forteller Jeppe.

TUREN VIDERE

Deltakerne skal etter kurset være i stand til å ferdes trygt på bre sammen med andre med tilsvarende erfaring. Dette åpner nye muligheter for ulike turer og for å samle erfaring.

– Jeg har kikket masse på kartet og undersøkt potensielle breområder å utforske. Jeg har også snakket med andre deltakere på kurset som også er veldig giret på å gå en bretur sammen, forteller Ole Martin.

Tekst og foto: Knut Inge Engelbreth

Les mer om
Fjellsport Bergen her

Opplev det beste av Folgefonna og fjordlandskapet!

Guida daglege turar med ulike nivå.

Book din neste tur på folgefonni.no

SKJULTE SKATTER I TRONGEDALEN

Solen skinte, turens mest utfordrende etappe var unnagjort, stemningen var god og utsikten uslåelig. «Denne pausen var en suksess», tenkte Carl Martin.

«SKIIIIII!!!!» Ropet kom bare sekunder etterpå. Måpende kunne vi se deltakerens ene ski renne lystelig nedover og forsvinne utover stupet mot Trongedalen.

Redningsaksjon for skien ble straks igangsatt, mens resten fortsatte til Norddalshytten. Mannen uten ski tok det med godt humør, og med fast føre gikk det overraskende bra til fots.

På hytten kunne redningsgruppen fortelle at de måtte snu uten skien, da det ikke var forsvarlig å fortsette. Med en skitupp og en plankebit klarte James og en deltaker å improvisere en ski. Den holdt ca. 500 m. Alt gikk likevel bra, og gruppen rakk fergen.

Men hva skjedde med skien? Utpå høsten trakk nysgjerrighet og eventyrlyst turlederne tilbake til Trongedalen for hele to «ekspedisjoner».

Første forsøk ble møtt av nysnø, glatt og krevende terreng. De måtte snu tomhendte. Andre gangen var forholdene bedre. Turlederne så ørn, mange hjortespor, fulgte delvis et hjortetråkk og kom opp hele dalen – dog stadig uten ski! Uansett fikk de to flotte og morsomme høstturer et sted de færreste ellers ville gått.

Trongedalen er et sted for spesielt interesserte, stupbratt med mye klyving og en elv som må vades øverst i dalen. Skien ligger der kanskje ennå. Finnes det muligens også andre skjulte skatter der oppe?

Tekst og foto:
James Hosea og Carl Martin Hansen, turledere.

Saman skapar me lokal aktivitet

Kva er viktig for deg når du vel straumleverandør?
I tillegg til å være konkurransedyktig på pris og gode på kundeservice er me opptatt av å gje tilbake til lokalsamfunnet.

Handle lokalt – velg oss!

Bestill din straum på www.kvam-kraftverk.no

PÅSKETUR MED TURLAGET

Øivind Øvrebotten var ei sterk drivkraft i Turlaget på 1970-talet og utover. Han var ein særskild dugande turleiar, lommekjent i Stølsheimen, og hans legendariske påsketurar frå Voss til Ortnevik, gløymer ikkje den som har vore deltakar.

Det starta med ein førebauande kveld på Turlaget i Strandgaten, ukjente turfolk som ein vart godt kjent med etter ni dagar saman i fjellet.

Palmelaurdag var det tog til Voss og Hangursbana opp. Tjukk skodde medførte at første overnatting vart på Hanguren gondolstasjon i sovepose. Resten av turen var det sol mest kvar dag. Følgjet gjekk over Lønahorgi til Volahytta og vidare dag to til den private Torvedalen, der Sjursen tok vel imot. Fire personar som ikkje var påmelde, slo frekt følgje. Me kalla dei B-gjengen der dei gjekk, 1 km bak oss i nytrakka spor. Det vart trangt i selet i Torvedalen. På Solrenningen vart dei erklært uønska som baktropp vidare.

Selhamarhytta var heilt ny, og som dei andre hyttene var den full av folk. Turen gjekk til Åsedalen, over Urdanipa og til Solrenningen. Kviledag med tur til Blånipa med Sognefjorden under var spektakulært.

Så stod Norddalshytta for tur, og vidare til Ortnevik, der det var losji hjå den kjende turlagsvenen Anders Øvrebø, med tradisjonell servering. Andre påskedag tok lokalbåten, ei skøyte, turfølgjet over fjorden til

Nordeide og «Kommandøren» derifrå til Bergen. Turlangrensski var populært på denne tida, lette, men bar lite oppe i laussnø og knakk lett. Aluminiums- eller plastreservetupp var fast med i ryggsekken. På denne turen gjorde ein slik god nytte frå Solrenningen til Ortnevik. Dei sprekaste bytte på å bere ein samanleggbar redningskjelke som vog ein del.

Det høyrer med til historia at på kviledagsturen på Solrenningen braut ein av deltakarane foten. Øyvind gjekk til Steinslandsstølen og fekk sendt melding med folk ned i Modalen som kunne ringe og rekvirere fly (med ski) så ho kunne hentast ned dagen etterpå. Det var før satellitteltelefonar og 5G-dekning og den redningstenesten vi har no.

Ein av deltakarane kom stolt på jobb att og fortalde om turen. «Lite imponerende å ta Hanguren opp og renne ned att på andre sida», var kommentaren frå sjefen.

For ein annan av deltakarane var dette hans form for utdrikingslag, og der vert det visst gullbryllaup til sommaren.

Turlaget gjev verdier for livet!

Tekst: Asle Hindesnes

FOR 50 ÅR SIDEN!

HELG SUND

Min tur: AUSTEVOLL TURLAG

FÅR ALDRI NOK HAVUTSIKT

Vakker natur og fantastisk utsikt – det finn du i Austevoll. – Havutsikt trur eg aldri eg får nok av, seier Regina N. Vestheim.

Regina har vore aktiv i naturen og i Turlaget i mange år og har ein klar kvardagsfavoritt blant turane ho går.

Ein god, gammeldags tur på Loddo i Austevoll. Ein kjem ikkje så høgt i Austevoll, men Loddo er uansett toppen vår. Anten kan turen takast som ein kjapp trimtur, eller så kan ein ta med lunsj i sekken og bruke veldig god tid.

Eg er veldig glad i denne turen fordi du har så mange moglegheiter for å komme deg opp og ned. Eg likar å lage ein runde og la dagsturhytta på toppen vera målet før retur. Er dagen litt grå, kan ein gjera det litt sånn «fort og gale», men det beste er dei turane når det på ingen måte handlar om å få det unnagjort.

Austevoll er ein øykommune som tel 667 øyer, holmar og skjær. Høgste topp er Loddo på 244 moh.

Dagsturhytta vår, som ligg like under toppen av Loddo, har fantastisk utsikt. Her kan ein sjå at Austevoll er plassert heilt vest, havutsikt trur eg aldri eg kan få nok av. Toppen er sjølv sagt om du taimer det inn slik at sola er på veg ned, fortel Regina, og legg til:

Loddo er fin året rundt, kvar tid har sin sjarm. Joggetur om sommaren eller tur i nedtrakka snø om vinteren – eg tar det eg får, smiler Regina.

VAR MED PÅ Å STARTE AUSTEVOLL TURLAG I 2011:

Eg kjenner meg heldig som fekk vera med på å starte opp Austevoll Turlag i si tid. Turlaget har betydd mykje, men det er dei små tinga ein sit igjen med når ein ser bakover i tid. Det å ha fått lov å tilrettelegge for små og store turopplevin- gar for folk i alle aldrar, i lag med resten av gjengen i styret, har gjeve oss veldig mange fine stunder. Arbeidet i Turlaget har òg gjeve samarbeid med mange andre lag i Austevoll.

Det er kjekt at fleire er opptatt av å tilrettelegge turløyper og turområde for at flest mogleg skal få oppdage det enkle, gode friluftslivet. Eg har fått vere med for å fremje god helse for meg sjølv, ungane mine når dei var små og andre som ville henge på. Det har blitt veldig mange vinn-vinn-situasjonar.

Tilrettelegginga frå Austevoll Turlag har mykje å seie for at Regine sjølv kjem seg ut på tur.

Sjølv om eg er av dei heldige som ikkje er heilt avhengig av tilrettelegging, så ser eg at eg er rask med å velje dei turane som Turlaget eller andre lag har ordna til med anten bruer, trapper, benker eller generell rydding av sti. Sjølv om eg elsker å vera ute, så er det alltid ei lita glede om ein slepp å bli skikkelig våt på beina – fint ska' da vera, ler Regine

Tekst: Ågot Caroline Nilssen

Loddo er høgste toppen i Austevoll, med fantastisk utsikt ut i havet.

REGINA N. VESTHEIM

HILD PERHESAD ASE

Velkommen til en gammel fjellgård på Stord: **LUNDASTØL TURISTHYTTE**

På Stord, kun få kilometer fra E39, ligger det en fjellgård med lang historie og gjestfrihet. Lundastøl ligger nydelig plassert ved foten av Stordfjellet, to timer fra Bergen med bil og ferge. Rundt hytta er det turstier på kryss og tvers. De tar deg inn i skogen, opp på åser eller til høyfjellet hvor Katnakken og Stovegolvet turisthytte byr på fantastisk utsikt. Vinterstid er det fine akebakker og oppkjørte løyper rett utenfor hyttedøra. Der finner du også en flott gapahuk, bord, benker og bålpanne til fritt bruk.

EN MODERNE HYTTE

Tømmervegger og gamle bilder vitner om tidligere tider med gårdsliv og dyr i tunet. Med modernisering har det blitt innlagt vann, strøm, bad med dusj, toalett og varmekabler. Kjøkkenet kan friste med oppvaskmaskin og god plass rundt bordet. To stuer gir boltreplass for barnelek, vennesamling og mye kos. Soverommene ligger i andre etasje. Alle senger har dyne og pute, men du tar selv med sengesett/lakenpose. Det samme gjelder mat og drikke. Hytta har ikke proviantrom med mat.

BUSS OG STI TIL HYTTEN

Lundastøl turisthytte passer for de fleste. Det er en elv bortenfor hytta som er spennende å utforske, og det er godt fiske i Tysevatnet. Med lett tilkomst, god komfort og mange turmuligheter er hytta derfor midt i blinken for barnefamilier. Her koser barna seg, og de voksne kan senke skuldrene. Hytta kan også friste studenter, seniorer og vennegrupper. Området er lettgått, med god merking, stier og skogsveier. Bussen stopper fire kilometer unna, og god sti eller bilvei tar deg videre til fots fram til hytta.

EN HYTTE FOR SEG SELV

Vil du besøke Lundastøl, må du bestille på forhånd. Hytta har romutleie, og det er ikke mulig å komme uten å bestille. Ønsker du å disponere hele hytta, bestiller du begge rommene. Synes du det er fint å betale mindre og dele hytta med andre, bestiller du ett rom. Da fungerer Lundastøl som andre turlagshytter, og du må forvente at det kommer andre gjester. Nyt hytta sammen og vask ut i fellesskap. Vi anbefaler å bestille begge rommene om dere har en forventning om å «få hytta alene», eksempelvis vennegjenger og studentgrupper. Forlat alltid hytta helt strøken. Det vil si ren, pen og innbydende for neste gjest.

Lundastøl er lett tilgjengelig hele året. Bilveien helt fram kan benyttes fra 1. april til 1. november. I vinterhalvåret parkerer du ved Fjellstova, ca. én kilometer unna, og følger veien innover. Er det snø, blir den preparert, og du har den fineste lyssatte langrennsløypa inn til Lundastøl.

BRA UTGANGSPUNKT

Lundastøl ligger perfekt til om du skal utforske hva Stordøya har å by på. Sentralt og bortgjemt på samme tid. Fotball, håndball eller orienteringssamling på gang i området? Overnatt på Lundastøl. Kun 15 minutter å kjøre til Leirvik og Heiane, 30 min. fra Sandvikvåg.

Tekst: Linda Fongaard

PS: LØRDAG 10. MAI BLIR DET ÅPEN, GRATIS FAMILIEDAG PÅ LUNDASTØL.

Da inviterer Turlaget og Stord-Fitjar Turlag til en kjempekjekk dag på tunet. Aktiviteter, kafé, fjelltur og mye annet kjekt som skjer. Følg med på Facebook og nettsiden til Turlaget for mer informasjon.

LES OM
LUNDASTØL
HER

Lundastøl - en fjellgård med lange tradisjoner. Idyllisk plassert ved foten av Stordfjellet.

Natur under press:

KAMPEN FOR VESTLANDETS URØRTE OMRÅDER

Starten på 2025 vart dramatisk for naturen på Vestlandet, med både sigre og tap.

Kampen mot vindkraft i Modalsfjella

Turlaget har vore sterkt involvert i å stogga planane om det som kunne blitt Noregs største og kanskje mest øydeleggjande vindkraftverk. I Modalsfjella, midt mellom ein komande nasjonalpark og eit landskapsvernområde, ligg eit vakkert, urørt naturområde med raudlista mose, turlagshytter og turstiar. Dette er del av eit unikt landskap der ein kan vandra i vekevis, frå Fresvik i aust til Matre i vest. Nett her har Norsk Vind AS søkt om å få byggja 97 vindkraftturbinar, 220 meter i høgda, over eit område på 55 kvadratkilometer. Dette ville omgjort eit stort fjellområde til industri, og gjeve landskapsverknader i nær sagt heile den nordlege delen av gamle Hordaland. I tillegg ville kraftverket råka eit sårbart artsmangfald.

Grunna nytt konsesjonsregime for vindkraft, har kommunane fått makt til å avgjera om vindkraftplanar kan gjennomførast, og Modalen heldt i starten av mars, folkerøysting. Heile 70 % av modalens innbyggjarar stemde mot vindkraft i Modalsfjella. Dette trass i at utbyggjar har lova mange hundre millionar i kommunale inntekter. Eit mykje klarare svar frå befolkninga kan ein ikkje få.

Turlaget er takksame for at innbyggjarane i Modalen verdset fjella sine så høgt. Dei har stått i ein krevjande konflikt, og har med folkerøystinga vist kor viktig intakt natur er for folk flest.

Høgspentlinje gjennom urørt natur

Statnett melde i 2024 oppstart av arbeidet med å bygga ny høgspentlinje mellom Samnanger og Øygarden. Den nye linja var planlagt i ein 80 km lang trasé, tvers gjennom fleire urørte naturområde. Linja ville råka ni kartlagde friluftsområde med svært høg verdi, tallause nærturar og merka ruter, eit statleg sikra friluftsområde, samt Herdla naturreservat og fuglefredingsområde.

Samfunnet treng eit fungerande straumnett for å få meir av energibruken over på utsleppsfrie energikjelder, og regionen vår har trong for auka overføring av straum. Samstundes har det ikkje vore noko prioritering av kva me skal nytta krafta til, og me står i fare for å byggja ned store naturområde for å gje straum til om diskuterte tiltak som elektrifisering av oljeplattformer. Turlaget og dei andre organisasjonane i Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) har difor teke til orde for å klara seg med ei oppgradering av eksisterande straumlinjer, og prioritera strengare kva me skal nytta krafta til. Sekundært spela me inn ein ny trasé som følgjer eksisterande straummastar, og skånar naturen for nye inngrep.

Me fekk gjennomslag for våre innspel hjå både fylket og dei fleste berørte kommunar, og ventar oss at NVE vil påleggja utgreiing av desse mogelegheitene. Det er enno ikkje godt å seia kvar saka endar, men det store engasjementet for å finna betre løysingar for naturen, har i seg sjølv vore oppløftande i ei tid der me ser stort trykk på å byggja ned natur til fordel for energianlegg.

Vern av vassdrag under press

Desse to naturvernsakene var krevjande nok, og det fall mange naturverninteresserte tungt for brystet at me samstundes måtte hive oss rundt for å kjempa for alle våre verna vassdrag. Stortinget handsama i februar ei stortingsmelding om flaum og skred, der det vart framsett eit tilleggsvedtak som opna for konsesjonsbehandling av store kraftverk i verna vassdrag: «der samfunnsnyten [...], vert vurdert som betydeleg, samtidig som miljøkonsekvensane vert rekna som akseptable.»

Denne formuleringa er i praksis ei vesentleg svekking av dagens vassdragsvern. At samfunnsnyten skal vurderast som betydeleg, legg opp til at både energibehov, skatteinntekter og flaumdemping kan legitimera ei utbygging. I tillegg meiner turlaget det er uklart kva ein legg i at miljøkonsekvensane skal vera akseptable. Samstundes er det slik at ein alt i dag kan gjera inngrep i verna vassdrag for å sikra liv og helse, og den nye formuleringa var ikkje naudsynt.

Turlaget jobba aktivt saman med DNT for å snu stortingsfleirtalet. Me åtvare mot å leggja opp til ei skjønnsavveging i kvar enkelt sak. Dessverre vann me ikkje gjennom, og formuleringa vart vedteke. Turlaget har difor fremja ein resolusjon for landsmøtet i DNT der me etterspør eit tydeleg standpunkt frå nasjonale politikarar om å styrkja vassdragsvernet.

Naturen trenger vår stemme

Starten på 2025 har utan tvil synt oss at naturen er under stort press grunna endringar i energisektoren. Turlaget trur at det går an å staka ut ein kurs for samfunnet som sikrar naturen, samstundes som ein skaper klimaomstilling og nye næringar. Men det vil krevja at dei som kjenner naturen og bryr seg om han, er villige til å engasjera seg. Det vert tydelegare for kvart år at naturen er heilt avgjerande for folk sin livskvalitet, og samstundes ser fleire at me må setja dyr og plantar sin eigenverdi høgare.

Tekst: Dag Sandvik, naturvernansvarleg i Bergen og Hordaland Turlag

Turlaget vil vera ei stemme for naturen

NÅR ALLE GODE KREFTER SAMLES TIL SEIER

Om folket som stemte nei til vindturbiner i fjellene sine.

Naturvernarbeid har i alle år gått to skritt frem og ett tilbake. Vi som er glade i Stølsheimen, er grenseløst takknemlige for at over 70 % av modølingene stemte nei til at fjellene i kommunen skulle ødelegges med 100 vindturbiner – og like ille, milevis med veier opp i fjellet, inn til alle de 220 meter høye tårnene.

Sammen med de som engasjerte seg i Modalen, stilte en stor bredside av lag og politikere opp i kampen mot vindturbiner rundt Skavlabu. Turlagets tidligere daglige leder, Helene Ødven, sto på i flere år i aksjoner i fjellet og i media, der hun dro med seg hele Turlaget i kampen for vårt hytteområde.

Naturvernutvalget, styret, ansatte i administrasjonen i Bergen og Hordaland Turlag, Nordhordland Turlag og en rekke enkeltmedlemmer har stilt utrettelig opp til demonstrasjoner, skrevet innlegg og kjempet for vår urørte natur.

Naturvernforbundet, Motvind, Folk for Fjella, nabokommunenes ordførere og en rekke privatpersoner har brukt tid og ressurser på å argumentere og aksjonere mot utbyggingene.

Kampene har ikke vært uten motstand. Grunneiere som var lovet milliongevinst fra kraftutbyggere, har nektet turlagsmedlemmer å ferdes på deres grunn.

Det er ikke til å underslå at det har vært en vanskelig tid i Modalen, der et ellers fredelig lokalsamfunn har opplevd en sak som splitter dalen og familier.

Kampen mot utbygging av urørt natur er også en kamp for å takke nei til store milliongevinster. Naturens motstander vil alltid være kapitalkreftene. Naturens egenverdi kan ikke beregnes i kroner. Modølingene takket nei til 100 millioner kroner i året da de stemte for å bevare naturen. Modalspersonene skal derfor ha stor takk og respekt for den avgjørelsen som fjellgåere på Vestlandet vil få glede av.

Foruten ulempene med veiene som ville ha gjennomskåret fjellet, ville de 100 tårnene stått som en estetisk forurensning og naturinngrep, synlig i syv omliggende kommuner, slik vi ser turbinene på Stord fra Sunnhordland til Bergen.

De utallige aksjonene, debattinnleggene og folkemøtene for å hindre utbygging av vindturbinpark i ytre Stølsheimen må stå som en viktig inspirasjon og en kunnskapsdatabase til vern av andre truede fjellområder.

Tekst: Thorbjørn Kaland

TORSTEIN SKAGE

BRUK TURSENTRET STØTT BERGEN OG HORDALAND TURLAG

**15% fast medlemsrabatt
og mange gode turtips**

Turen starter med T

Bergen og Hordaland Turlag

Tusen takk til alle som bidro på de ulike åpningsarrangementene. Vi har masse fint i vente videre gjennom året.

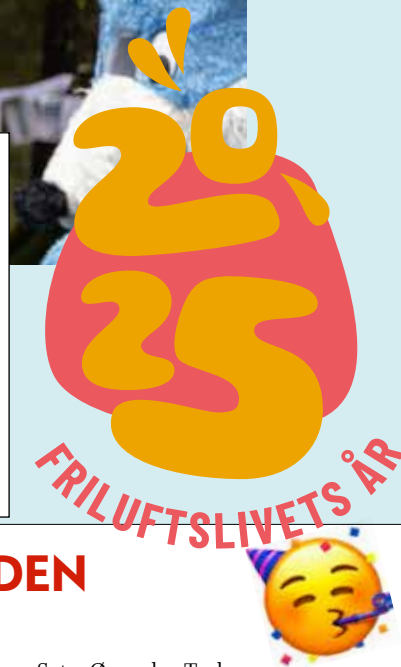
SISTE NYTT FRA TURLAGET

FRILUFTSLIVETS ÅR I GANG!

Med megafon, øksehogg og eldgammel tursekk ble Friluftslivets år 2025 offisielt åpnet på Fløyen. Totalt hadde Bergen og Hordaland Turlag hele 11 arrangementer under åpningsdagen 18. januar. Det var bålrensning som stod i fokus under åpningen.

Friluftslivets år ønsker å inspirere deg til å:

1. Bli kjent med ditt nærområde.
2. Prøve en ny friluftslivsaktivitet.
3. Invitere andre med ut på tur.

SOTRA ØYGARDEN TURLAG 5 ÅR

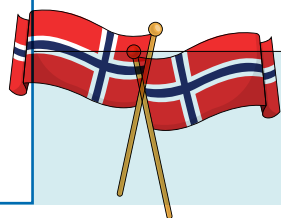
Fem år har gått fort, og me har fått til mye. Sotra Øygarden Turlag vart skipa i februar 2020, etter ei samanslåing av turlaga Sund, Fjell og Sotra-Øygarden turlag (som tidlegare ikkje var del av DNT). Berre fire veker etter skipinga vart samfunnet stengt, og dei planlagde fellesturane våre måtte avlysast. Etter to veker med nedstenging vart Kystpasset 2020 lansert. Den gongen var dette det einaste fritidstilbodet til innbyggjarane i Øygarden kommune, og interessa var formidabel. Det hjalp mange ut av koronaisolasjonen. Kystpasset har vore med oss sidan då, og det har vorte ein del av folkehelsa i Øygarden kommune. I 2023 vann me Folkehelseprisen i Øygarden kommune. Me har to aktive seniorgrupper i Sotra Øygarden Turlag, som går tur kvar veke gjennom heile året. I løpet av fem år er det registrert fleire tusen deltakarar på turane deira. I 2024 starta det to nye Turboklubbar, ein i midtre Øygarden og ein i nordre Øygarden.

I 2021 fekk me den første dagsturhytta vår i Øygarden: Larslibua. Sotra Øygarden Turlag har inngått tilsynsavtale på denne hytta. Me har nådd ut til mange med turtilbodet vårt, og mange har stor tillit til oss som organisasjon. Våre frivillige gjer ein profesjonell jobb, heilt gratis!

Me jobbar stadig for å nå ut til fleire. I år startar me mellom anna opp med ei heilt ny turgruppe for hundeeigarar. Til hausten startar me opp med ei ny bade-gruppe, der me arrangerer bad i sjøen kvar søndag fram til desember.

17. MAI MED TURLAGET

Har du lyst å dele nasjonaldagen med Turlaget? Da er du hjertelig velkommen! Vi samles på morgenen i Turlagets lokaler i Marken, før vi samlet går i hovedprosjeksjonen. Etterpå kan de som vil samles hos Turlaget igjen for rømmegrøt, spekeskinke og sosialt samvær. For mer informasjon, se vår hjemmeside.

Besøkssenter Folgefonna nasjonalpark

www.folgefonnssenteret.no

STIEN TIL BRUVIKNIPA

Etter mange år med aukande ferdsel vart det stor slitasje og erosjonsskadar på stien til det populære turmålet Bruviknipa (822 moh.) på Osterøy. For å skåna naturen og gjera stien meir framkommeleg for alle, måtte Osterøy Turlag ta grep. Etter å ha arbeidd med prosjektet i tre år, vart arbeidet utført av sherpaer våren og sommaren 2024, byggetrinn 1. Stibbyggaren AS Geirr Vetti organiserte sherpaene. Det er til saman bygd 250 trappetrinn. Totalt er det bygd steinvandring i våre parti og trapper på 361 meter. Prosjektet var kostnadsrekna til 3 millionar kroner inkl. mva. Sluttregneskapet viste kr 3.219.427 inkl. mva. Dette er finansiert med støtte frå Spelemidler NT, Sparebanken Vest, Osterøy kommune, Johs. Bruvik, Sjøtroll Havbruk AS, lokale bedrifter og Spleis.

Det gjenstår litt arbeid, byggetrinn 2, det har me planar om å ta våren/sumaren 2025. Støtt gjerne prosjektet på Spleis Stien til Bruviknipa eller Vipps 772848.

Tekst: Ole Johan Faugstad, Osterøy Turlag

NATURKURS

Turlaget ønsker å gje flest mogleg eit tilhøve til naturen, mellom anna gjennom auka kunnskap. Vestland fylke har gjeve oss tilskot, og i 2025 kan me få gjennomført fire viktige satsingar:

Lage turforslag som gjev deg innsikt og utsyn til spennande naturfenomen.

Arrangere turar for alle med spennande naturtema.

Halde helgekurs for turleiarar, med fagleg påfyll som kan hjelpe til med å skape dei store naturopplevingane.

Hente inn kunnskap om naturen kring hyttene våre. Kunnskapen vil me dele med oppslag på hyttene, og gjennom formidling på nettsidene til våre 57 000 deltakarar og 19 000 hyttegjester.

DEN GRIPANDE HISTORIA
OM LIVET PÅ VIDDA

Vestlandsbonden kunne ikkje overlevd ved fjorden utan stølane på vidda. Livet på stølane er ein viktig del av historia til vestlendingen.

Reidar Borgstrøm og Johannes Sekse har gjort eit makelaust arbeid med å samla all informasjon om dei tallause stølane på Hardangervidda. Kvar einaste støl er historia om lange turar til fjells med tung bør, om slitet med å plukka stein frå marka, mura stølshus og rydde til dyrkingsmark. Det er historia om vidda som vestlandsbonden trong for å få nok fôr til husdyra. Det er historia om stølsfolket som stelte dyra, mjølka, kinna og ysta heile sommaren, år etter år. Det er historia om føring av buskapen opp til fjells, og ned att, om dei mange turane for gardsgutar opp til støls med forsynin-gar, og til bygds att med ost og smør.

Men folk har også vandra på vidda frå steinalderen. Ferdafolk har fiska, jakta og vandra over vidda. Og dei gjer det framleis. Stølane som vaks fram på vidda på 1700-talet, vart difor også losji for dei som kom for å fiska, jakta, sanko eller berre for turen og gleda av å vera på vidda.

Denne rikhaldige kulturhis-toria er grundig omtala i ei velformulert språkdrakt. Støl for støl frå sør til nord på Vestvidda er omtalt, med alle sidehistoriene og anekdotane. Grensestrid som hamna i heradsretten, bonden som redda saueflokken heim frå Litlos i desember, budeia

Helene Hanso som stølte på Fögerli 42 somrar på rad. Historiene er mange og underholdande.

Boka «Stølar og buer i Kvenne-, Veig- og kinseavass-draga» er eit viktig verk for alle som bur i indre Hardanger. Men den er òg ein sær interessant bok for alle som likar å vandra på vidda. Peisabotnen, Vivheller, Fagradal, Hedlo, Gryting, Stavali, Hadlas-kard, Finnabu, Vatnali og alle dei andre stadnamna vekkjer minne så tårene triller når eg les om livet på stølane, der eg har vandra i så mange år.

Reidar Borgstrøm er profes-soren frå Landbrukskøghøgsku-len som har forska på vidda, medan Johannes Sekse er læraren og journalisten frå Hardanger Folkeblad som har skrive så mykje om vidda opp gjennom åra, og som skapar godt liv på hytta om du treffer han i fjellet. Dei har gjort eit framifrå arbeid med å samla alle historiene frå vidda gjen-nom dette verket. Boka er rikt illustrert med kart og historiske og nye bilde.

Lese og omtalt av
Thorbjørn Kaland

SISTE NYTT FRA TURLAGET

TYSNES TURLAG

TYSNES TURLAG 5 ÅR

Laget vart starta på grunn av manglande skilting og merking av turstiar i fjellet på Tysnes i 2020, og sidan den gong har me fått god i gang dette arbeidet. Det har ikkje berre vore maling av raude T'ar som har vore fokus for dei frivillige som driv laget, man fekk òg ein stor DNT-familie, og med den fleire ting å halde på med. Som til dømes Kom deg ut- dagane som er to gonger i året, fellesturar rundt om på Tysnes ein gong i månaden, og ikkje minst Barnas Turlag Tysnes som alltid er godt besøkt av små og store. I 2025 lagar me turkart over Tysnes. Alltid noko på gong, og veldig kjekt arbeid, seier styreleiar Rebekka Høgestøl.

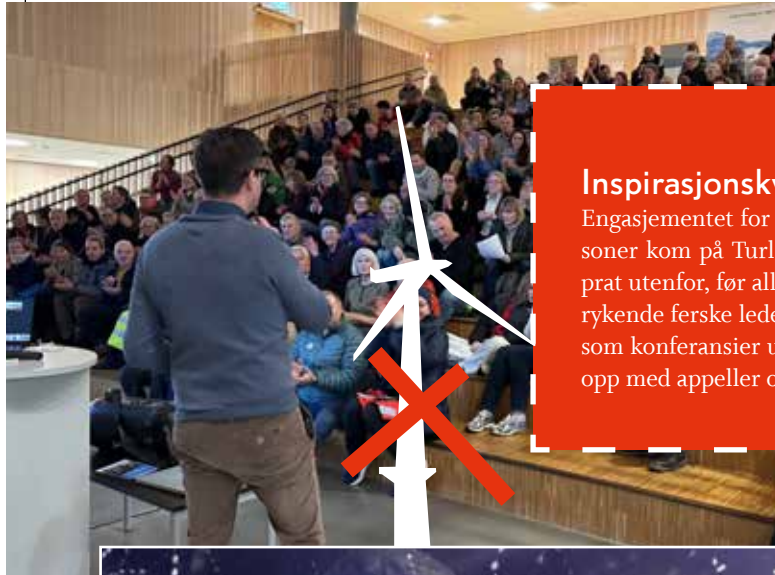

VASSDRAGVERNET OPPHØRT

Bergen og Hordaland Turlag, DNT og Naturvernforbundet har i over 30 år engasjert seg for å bevare Øystesevassdraget. 12. mars 2019 ble det enstemmig vedtatt i Stortinget at Øystesevassdraget skulle inn i verneplanen, og vi jublet alle. Nå er imidlertid både Øystesevassdraget og alle våre 390 vernede vassdrag i Norge igjen utsatt for kraftutbygging. 12. februar stemte Stortinget dessverre for at de vil kunne åpne for kraftutbygging i vernede vassdrag. Bergen og Hordaland Turlag var, sammen med mange andre miljøorgan- isasjoner, med på protesten utenfor Grand Hotel Terminus i Bergen sentrum den 10. februar. Våre stemmer ble kanskje hørt, men ikke lyttet til.

Nøkkeltall 2024

Det var stor dugnadsinnsats i Bergen og Hordaland Turlag også i 2024. Totalt var det 70,2 årsverk dugnad. Dette er omtrent samme antall som i 2023. Antall organiserte aktiviteter hadde en liten økning i 2024, til totalt 2.661 aktiviteter med totalt 64.902 deltag-erdager. Også antall overnattinger på hyttene våre gikk opp. Totalt var det 31.207 overnattinger i 2024, en økning på 10% fra 2023. Antall medlemmer gikk ned 1,7%. Noen av lokallagene fikk derimot en god økning. Størst økning hadde Eidfjord Turlag med 10,7% økning. Av de store lokallagene våre hadde både Nordhordland Turlag, Askøy Turlag og Kvinnherad Turlag over 2% økning i antall medlemmer. Nordhordland Turlag passerte nå 2000 medlemmer.

ANNE KARI ENES

Vi gratulerer alle nye turledere og ønsker dem lykke til med kom-mende turlederoppdrag. Sist september ble det utdannet åtte nye sommerturledere. De ble kurset i Etnefjella, hvor de besøkte Sim-lebu og Sandvasshytta. Deltagerne fikk øvd seg i turlederrollen og orientering under krevende forhold. Deltakarne avsluttet med glans! Instruktørene på kurset var Jarle Røstbø, Gunnlaug Vågen Tjelmeland, Kjell Yri og Anne Kari Enes i Kvinnherad Turlag.

VI GRATULERER VÅRE NYE SOMMERTURLEDERE Erik Lemicka, Elling Haveland, Anne-Grethe Lindseth, Håvard Nistad, Helene Hivand, Linn Solberg, Merete Knag og Elbjørg Teigen.

Inspirasjonskveld for Stølsheimen

Engasjementet for å ta vare på Modalsfjellene i Stølsheimen er enormt. Hele 200 per-soner kom på Turlagets inspirasjonskveld i Knarvik 17. februar. Først var det kaffe og prat utenfor, før alle trakk inn og det ble appeller og foredrag. Nordhordland Turlag sin rykende ferske leder Kjetil Eikefet hadde kun vært styreleder i 71 timer, men stod støtt som konferansier under arrangementet. Tusen takk til alle som kom, til alle som stilte opp med appeller og – ikke minst – til alle frivillige som var med!

PER ARNE ADLAND

SVIDDE SOKKER

Frivillig på Selhamar turisthytte i -18 grader? CHECK!

Varme føtter foran peisen? CHECK!

Svidde ullsokker? DOUBLE CHECK!

Noen som har et par ekstra ullsokker liggende til Trond Haugen??

OPPDAG

VÅR- OG SOMMERTURER I 2025

BC GAUPNE: Toppturski og kajakk
Brevandring, klatring og luftige fjellturer
Spisse tinder og lyse kvelder på Sunnmøre

I FJÆRLAND

BERGEN

KLATRESAMLING

Fra nordspissen til sørspissen på

Folgefonna med telt

DNT FJELLSPORT

Fjellklatring Brevandring

Klatre- og fjellsportsamling i Uskedalen

TOPPTURER

HYTTETURER

**NATUROPPLEVELSER PÅ
VESTLANDET FOR VOKSNE**

Sommertur til Kalvedalen

**BREVANDRING PÅ
FOLGEFONNA**

DET BESTE
AV STØLSHEIMEN

FERSKINGTUR

til Høgabu og Bergsbukken

PadleTURER

Hardangervidda light:
Hjølmo–Vivelid–Hadlaskard

PANORAMA OSTERØY

FJELLTURER

Topptur til Hårteigen

FRA HARDANGERFJORDEN
via Bergsdalfjella til Vaksdal

PADLEKURS

SBREKURS

TURLEDERKURS

KLATREKURS

KURSKART

og kompasskurs

OG MERKEKURS

VARDE

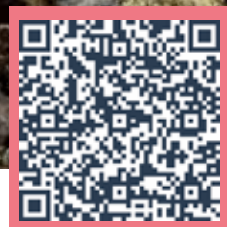
SJEKK UT BARNAS TURLAG

Vi arrangerer turer til fjells, til skogs til sjøs og til steder du ikke visste fantes! Bli med på masse gøy med Barnas Turlag!

BARNAS TURLAG

DNT UNG

SJEKK UT DNT UNG!

DNT ung arrangerer fjellturer, klatreturer, padling, hytteturer, surfecamper og masse annet gøy. Det er flere ulike ungdomsgrupper i Hordaland. Ta kontakt med ditt lokallag for å finne din lokale DNT ung gruppe.

DNT UNG

HILD FERRESTAD AASE

7-FJELLSTUREN

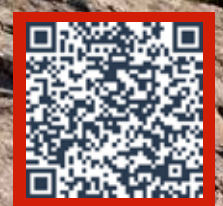
3 OG 4-FJELLSTUREN

25.MAI

EKSPERTENES TIPS

- Gå med venner eller familie. Det er kjekt og motiverende.
- Klipp tåneglene før turen. Lange tånegler fører til vonde tær i nedoverbakkene.
- Ta gjerne med joggesko. Start med fjellsko, men etter Ulriken går mye av turen på vei, og da er bedre med joggiser.
- Gnagsårplaster er det lurt å ha med.
- Og ikke minst: Nyt turen, prat med folk og kos deg underveis!
- GOD TUR!

KJØP STARTKORT HER

HILD FERRESTAD AASE

Søndag 25. mai går flere tusen mennesker over de syv fjell!

BLIR DU MED?

DNT TILRETTELAGT

Enkelt friluftsliv og naturopplevelser for alle

DNT tilrettelagt jobber for å gjøre friluftslivet tilgjengelig for mennesker med funksjonsnedsettelse. I løpet av året inviterer Bergen og Hordaland Turlag til ulike aktiviteter som er tilrettelagt for deg som trenger litt ekstra hjelp for å komme deg ut på tur. Vi inviterer til både søndagsturer, friluftskvelder og hytteturer. DNT Tilrettelagt ønsker deg velkommen til å delta i et sosialt fellesskap ute i naturen.

TIL TOPPS BERGEN

Friluftsliv + språktrening = sant

Til Topps er turgruppen som passer for deg som vil gå på tur samtidig som du over på å snakke norsk og blir kjent med nye mennesker. I løpet av året kan du oppdage flere nye turmål i Bergen og omegn i fellesskap med andre. Alle turene ledes av trygge og hyggelige turledere, og det er gratis å delta på Til Topps. Velkommen til et flerkulturelt turfellesskap. Blir du med oss på tur?

AKTIV TIL 100

Opplev turgleden i fellesskap med andre

Aktiv til 100 vektlegger det enkle, men viktige: god trim, naturopplevelser og et inkluderende fellesskap. Turene går på dagtid med fast oppmøtetid og -sted, og de er tilpasset slik at alle som ønsker det, kan være med. På disse turene får du både mosjon og lokalkunnskap, alt mens du deler opplevelsene med hyggelige mennesker. Det beste av alt? Turene er helt gratis! Bli en del av Aktiv til 100 og nyt gode turer, frisk luft og kanskje noen livslange vennskap – det er alltid plass til en til!

DNT NÆRTUR BERGEN

Hverdagseventyr for voksne

DNT Nærtur Bergen arrangerer fellesturer tilrettelagt for voksne. Turene passer for deg som ønsker å dele turgleden i fellesskap med andre, ønsker å bli kjent med nye turområder, eller ønsker å forbedre formen. Det er gratis å delta på turene, og turene ledes alltid av erfarne og hyggelige turledere. Bli med oss på nye tur-eventyr!

Fysisk aktivitet er viktig for både kropp og topp, spesielt for seniorer. Det å være ute i naturen gir en unik mulighet til holde seg i form, samtidig som det styrker både helsen og humøret. Bergen og Hordaland Turlag er stolt av å kunne tilby et variert og inkluderende turprogram for seniorer.

I løpet av året inviterer frivillige i Seniorgruppen Bergen deg over 60 med ut på tur. Seniortilbudet passer for deg som er blant de sprekeste, men også for deg som anser deg som en fersking på tur. Programmet er variert, og det arrangeres ukentlige turer i både Byfjellene og andre turområder. I 2024 arrangerte Seniorgruppen i Bergen imponerende 143 dagsturer, og hele 2851 deltakere deltok på turene.

Seniorgruppen inviterer deg med på tur, slik at enda flere kan oppleve glede og mestring i turfellesskapet. Enten du er nybegynner, erfaren turgåer eller blant de sprekeste i aldersgruppen, passer tilbudet for deg. Vi vil her sende et klart signal om at:

Det er plass til både den som vil ha en rolig tur og til den som er på jakt etter større utfordringer. Variert program for alle nivåer.

Seniortilbudet består av både krevende fjellturer og mer lett tilgjengelige turer, tilpasset ulike behov og ønsker. I løpet av et år kan du oppleve alt fra høye topper med fantastisk utsikt til roligere turer på myk skogssti. Seniorgruppen er spesielt opptatt av å ha et bredt spekter av turtilbud slik at flere kan delta, uavhengig av fysisk form. Enten du har lyst til å utfordre deg selv på mer krevende turer, eller ønsker å nyte naturen i et roligere tempo, finnes det et passende tilbud. Det arrangeres faste turer mandager og onsdager i all slags vær, året rundt.

Turer med Seniorgruppen i Bergen handler ikke bare om å gå. Det er også en flott mulighet til å møte andre med samme interesse for naturen, dele erfaringer og skape minner sammen. Mange av deltakerne sier at det ikke bare er turene som gjør dem glade, men også fellesskapet og de nye vennene de har fått. Vi håper på å se flere av våre medlemmer på turene fremover. Seniorgruppen tilbyr et sosialt og inkluderende fellesskap. Enten du har gått på tur i mange år eller er en fersking som ønsker å utforske Bergen og Hordaland Turlags aktiviteter på beina, er du velkommen til å være med!

Mandagsturer:

Krevende fjellturer for dem som er i god form og som ønsker raske og utfordrende turer.

Onsdagsturer, Gruppe 1:

Middels krevende turer for dem som er i god form, med plass til pauser og utforskning.

Onsdagsturer, Gruppe 2:

Rolige turer i bynære områder med kulturelle innslag, for dem som ønsker en lettere turopplevelse.

Turene våre er gratis og stiller ingen krav til påmelding. Skann QR-koden for mer informasjon eller ta kontakt med oss på senior.bergen@dnt.no.

Bli gjerne med oss på tur, du også!

Tekst: Tina Elizabeth Eielsen Dale

UTFORSK NATUREN MED SENIORGRUPPEN

INKLUDERENDE FRILUFTSLIV

17

LOKALLAG

Lokallagene er hjertet av DNTs arbeid og sørger for at friluftsliv blir en integrert del av norsk kultur.

B

ergen og Hordaland Turlag består av 17 engasjerte lokallag, spredt over et vidt geografisk område. Dette gir et unikt mangfold av turer, kurs og aktiviteter, tilpasset lokale forhold og interesser. Her finner du alt fra rolige familieturer i skog og mark til krevende fjellklatring og kajakkpadling i skjærgården.

Med 17 lokallag finnes det alltid et tilbud i nærheten av deg, enten du bor i byen eller på landet. Dette gir deg muligheten til å utforske nye steder og oppleve naturen på en trygg og sosial måte.

Vi har spurt vårt nye "bekjentskap" Copilot (kunstig intelligens) om å skrive noen ord om hvert lokallag og vi tok utgangspunkt derfra. Er dette fremtiden?

ASKØY TURLAG
Preget av kystkultur og idylliske badeplasser

AUSTEVOLL TURLAG
Rik historie knyttet til fiske og sjøfart

BØMLO TURLAG
Ro, nærhet til naturen og glimt av historie og natur

EIDFJORD TURLAG
Der natur og kultur møtes

FUSA TURLAG
Rik historie knyttet til jordbruk og skogbruk og en av de største furuskogene i fylket

KVAM TURLAG
I hjertet av Hardanger

KVINNHERAD TURLAG
Utforsk breen og de vakre omgivelsene

NORDHORDLAND TURLAG
Tradisjonell vestlandskultur og flotte friluftsområder

ODDA/ULLENSVANG TURLAG
Bratte skråninger, snødekte fjelltopper og brusende fossefall

OSTERØY TURLAG
Perfekt for naturelskere

SAMNANGER TURLAG
Vakker natur og spektakulære fossefall

STORD-FITJAR TURLAG
En blanding av natur, kultur og historie som gjør turene minneverdig

SOTRAØYGARDEN TURLAG
Er kjent for sitt røffe og vakre kystlandskap

TYSNES TURLAG
Vakker utsikt og idéelt for en rask utflykt

ULVIK TURLAG
Spektakulært fjell- og fjordlandskap

VAKSDAL TURLAG
Vakker vestlandsnatur og turmuligheter for både nybegynnere og erfarne turgåere

PLATOU

Rett og slett pottetett...

CREATION

Silva Orbit 18 I

Sekken er laget i robust 420 denier ripstop, som er dobbeltbelagt med vanntett materiale. Dette, i kombinasjon med sveisede sømmer, gjør Silva Orbit 18 til en nærmest uslitelig sekk. Med enkel roll-top-åpning og uten for mange detaljer, er dette en sekk du kommer til å like - enten på tur eller til hverdagsbruk. Men ikke minst: Den er rett og slett pottetett. Ikke uvesentlig her vest. Sekken har også et eget støtsikkert oppbevaringsrom, som passer til en 13 bærbar PC.

kun **699,-** 1299,-

